

& SAVOIR-VIVRE®

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

«DOMINIQUE
LOREAU»

IUBEȘTE
PLOAIA,
IUBEȘTE
VIAȚA

traducere din limba franceză de
SVETLANA CÂRSTEAN

J'AVOIR-VIVRE®

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Dominique Loreau
AIMER LA PLUIE, AIMER LA VIE
© Editions J'ai lu, Paris, 2011

© Baroque Books & Arts®, 2016

Imaginea copertei: Ana WAGNER
Concepție grafică © Baroque Books & Arts®
Lector: Ines HRISTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LOREAU, DOMINIQUE

Iubește ploaia, iubește viața / Dominique Loreau;
trad.: Svetlana Cârstean. - București: Baroque Books & Arts, 2016

ISBN 978-606-8564-34-0

I. Cârstean, Svetlana (trad.)

821.135.1-1

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

Prefață

„Nici un alt zgomot
Doar ploaia de vară
Seara“

KOBAYASHI ISSA

În această lume extrem de rațională, în care societățile moderne își impun legile atât în fața naturii, cât și a omului, există un fenomen pe care nimeni nu-l va putea controla vreodată: ploaia.

Puțini sunt aceia care o iubesc. Și totuși ploaia e metafora vieții, a sentimentelor și a mentalului. Și pune în discuție inclusiv concepția noastră despre univers.

Tabloul retușat la nesfârșit, muzică melodioasă, ploaia e pretextul pentru a visa, pentru a evada din cotidian, pentru a ne bucura de senzații și sentimente. Sonoritatea ei, consistența, parfumul, gustul chiar, dar și miile de forme și reflecții în care ea se întrupează sunt tot atâtea

ocazii de a ne ascuți sensibilitatea, de a ne schimba starea de spirit și de a ne lăsa întreaga ființă invadată, în profunzimea ei, de o multitudine de senzații nedefinite.

Ploaia are atâtea puteri: ea ne poate da energie, melancolie, speranță sau un moment de meditație tăcută. Ea ne invită la lentoare, la introspecție, la aprofundarea propriilor vise, la îmbogățirea vieții spirituale. Purtătoare de semnificații, ea e întru totul o ființă aparte: are un corp, o voce, un suflet. Ploaia e punctul de rezonanță în care se întâlnesc două infinituri: microcosmosul și macrocosmosul.

Iubind ploaia, privind-o, ascultând-o, lăsându-ne în voia ei, putem învăța să trăim fiecare moment cu mai multă profunzime, într-un fel mai prezent.

Numeroși artiști, mistici și visători au încercat să-i evoce magia și emoția. Au transformat-o într-un obiect al căutării. Însă frumusețea ploii e sălbatică. Farmecul ei, la fel ca acela al cosmosului, depășește puterea noastră de înțelegere. Nu-i putem surprinde esența decât lăsându-ne traversați de ea, muză și „maestră a înțelepciunii“, care ne șoptește la ureche secretele pierderii controlului, ale beției și transcendenței.

În această carte, voi fi însoțită de haiku: de origine japoneză, laconic și metaforic, el cristalizează clipa în toată plenitudinea ei și ne îndeamnă să ne implicăm trup și suflet în prezent.

Fiecare ploaie ne amintește că nu suntem eterni și că trebuie să punem preț pe propria noastră existență, fără „a risipi nici măcar o picătură“ din ea. Ploaia ne invită să

oprim timpul în loc, să savurăm tot ce-i trecător, să intrăm într-o lume aflată între vis și realitate, să acceptăm cu smerenie universul și misterul lui.

Panoramă repetată la infinit, aparent mereu aceeași, ploaia e un exercițiu de meditație, o prezență în lume.

De altfel, cu atât mai mult ar trebui să iubim ploaia de vreme ce ne e imposibil să o evităm! A ști să accepți ploaia e deja o artă. Să o iubești înseamnă să te apropii de înțelepciune. Înseamnă să iubești viața sub toate formele ei (chiar și cele mai neînsemnate, mai plictisitoare sau mai triste).

Iubesc ploaia. Ploaia se ascultă, se prizează. Trebuie privită în totalitatea ei sau apreciată în detaliu ca printr-o lentilă fotografică. Niciodată nu-i vom cunoaște toate fațetele. Până-n ziua de astăzi, niciun poem, niciun tablou, nicio muzică nu au fost capabile să-i epuizeze frumusețea.

Ce vă aduce astăzi ploaia?

Ce viziune asupra lumii vă dezvăluie?

Prin ce visuri vă poartă?

„Peste tot pe unde am fost, un poet trecuse pe-acolo înaintea mea.“

SIGMUND FREUD

1

VREME DE PLOAIE ÎN ȚARA SIMȚURILOR

INTRODUCERE

„Sunetul stins al apei care curge într-un havuz de marmură, verdele gazonului îngrijit... în acest moment, pentru mine, sunteți universul întreg, căci sunteți conținutul plin și complet al senzației mele conștiente.“

FERNANDO PESSOA, *Cartea neliniștirii*

Făcută dintr-o esență rafinată, ploaia infuzează mii de senzații și mii de tandrețuri. Să te lași asaltat de infinitatea de percepții, s-o trăiești pe fiecare în parte și să ajungi să numești ceea ce vezi sau ceea ce auzi, ceea ce respiri sau savurezi, toate acestea ne „sculptează“ conștiința. Ne educăm propriile simțuri modelând în noi înșine o acuitate a celor mai simple, mai inevitabile senzații, resimțind, asemenea lui Pessoa, cele mai neînsemnate detalii și găsim în asta o voluptate extremă. Tot ceea ce se infiltrează în noi, tot ceea ce simțim se transformă atunci în propria noastră carne, în propriile noastre gânduri, în esența noastră. Ascuțindu-ne

simțurile, descâlcind labirintul senzațiilor noastre confuze, ne bucurăm de tot ceea ce ne dăruiește viața, trăim mai intens, mai aproape de perfecțiune.

Aceste nesfârșite detalii și percepții, frivole în plan social sau practic, creează în viața noastră „pauze” estetice. Ploaia poate să facă să se nască o pasiune, o artă de a trăi al cărei paznic va fi ea însăși. Asemenea unei muze care ne-ar putea face să vedem lumea altfel, această ploaie vie este, în mod natural, frumoasă: schimbătoare în dansul ei, în cadențele, culorile și sonoritățile ei, ploaia e fascinantă. Îi privesc picăturile delicate cum dansează cu miile în cer. Ochii mei sunt fermecați. Și se îndrăgostesc, încă o dată.

TABLOURILE PLOII

„Stele în ochiul de apă
Din nou această averă de iarnă
Care tulbură undele“

SORA

SĂ PRIVEȘTI ÎNSEAMNĂ SĂ DEVII CREATOR

„Să vezi înseamnă mai întâi să percepi ceea ce e dincolo
de vizibil.“

ROLAND și SABRINA MICHAUD, *China într-o oglindă*

„Ca un îndrăgostit de arta caselor ce sunt, mă întrebam dacă
lemnul din verande și galerii nu se patinase cumva;
pământul din grădină se tasase cu siguranță și, din cauza
ploilor abundente din acel an, mușchiul crescuse pe pietre.“

NAGAI KAFÛ, *La nesfârșit, ploaia*

François Cheng, în *Cinci meditații despre frumusețe*, reamintește că nimic nu e frumos dacă în absența spectatorului: frumusețea există doar pentru că există cineva care s-o contemple. Este treaba fiecăruia să metamorfozeze efemerul și să-i atribuie nenumărate chipuri.

La fel ca noi, ploaia e un artizan al frumuseții. Este arhitectul unui decor organic, făcut din culori și lumini, într-o frumusețe feerică. Ploi cu soare, nori inundați la răsărit, urmele norilor de un albastru-petrol, ceruri plumburii, gravuri în tonuri de gri pe suprafețe zincate, picături de apă ce captează, asemenea unor prisme minuscule, mii de sclipiri ale luminii: acesta e spectacolul gratuit al luxului tainic dăruit celui care știe să-l savu-reze. Un spectacol care nu are de ce să fie invidios pe capodoperele oamenilor.

PLOAIA REDĂ CULORILE LUCRURILOR

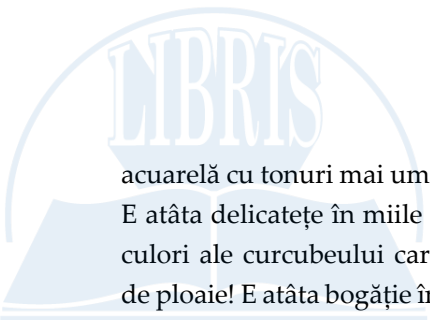
„Sub ploaia de primăvară

Orice lucru devine

Mai frumos.“

CHIYO-NI

Ploaia pare să picteze totul în culori mai proaspete. Ea readuce la viață verdele munților, roșul cărămizilor, maroniul scoarțelor de copac, albastrul ardeziei. Dincolo de perdeaua ei de giuri, ploaia transformă peisajul într-o

acuarelă cu tonuri mai umede, mai strălucitoare și mai vii. E atâta delicatețe în miile de tonuri de verde, de gri și de culori ale curcubeului care există într-o singură picătură de ploaie! E atâta bogăție în degradurile de gri și argintiu, de maro și bronz de pe aceste stânci și de pe aceste pietre, pe care apa le face nu să reapară, ci să se ivească pentru prima dată. Ploaia dezvăluie o frumusețe care strălucește pe suprafețele cele mai aspre, mai dure, mai sinuoase – frumusețe absentă atunci când pietrele sunt uscate. Ploaia înfrumusețează tot ce atinge. Bashô, cel mai mare autor japonez de haiku, rezumă toate acestea în doar câteva cuvinte: „Ploaia a spălat mușchiul cel verde.“

CARE-I CULOAREA PLOII?

„Zi cu ploaie
Dincolo de vitralii
Iasomia galbenă.“
MARCEL PELTIER

Cel mai adesea, culoarea ploii este negată, este redusă la transparența picăturii de ploaie.

Reminiscente translucide de albastru? Ploi de aur, purtătoare de polen? Culoarea ploii, pentru că ea e fără culoare, înseamnă toate culorile la un loc, toate reflexele irizate, sidefate, moarate și toate clarobscururile. Însă numai ploaia de gheață are albul cel mai alb, ploaia care

n-a venit încă, dar s-a anunțat sub forma norilor, îmbracă opacitatea într-una din cele mai negre funingini.

Dar ploaia înseamnă pentru mulți dintre noi cenușiu: un cenușiu pe care fotografi, pictorii, poeții l-au adulat mereu. Delacroix afirma că marea artă înseamnă să obții culoare folosind griul. Pentru el, nu exista vreme mai bună de pictat decât cea ușor cenușie, când cerul e parțial acoperit. Griul e culoarea pluvială prin excelență.

Întrebat într-o zi marele specialist al culorilor, Michel Pastoureau, a fost întrebat: „Dintre toate culorile rămâne griul, pe care-l puneți deoparte. De ce?” El a răspuns: „Pun griul deoparte pentru că el are aproape toate trăsăturile unei adevărate culori: nu are referent, cuvântul e vechi – vine din germanul *grau* – și posedă un dublu simbolism. Pentru noi, el evocă tristețea, melancolia, plictisul, bătrânețea; dar, într-o epocă în care bătrânețea nu era atât de devalorizată, griul trimitea, dimpotrivă, la înțelepciune, la plenitudine, la cunoaștere. [...] Paletele de culori stabilite pentru ciorapi și colanți au fost exemplare din acest punct de vedere. La sfârșitul secolului al XIX-lea, dresurile erau maro-deschis, maro-medi, maro-închis. În anii douăzeci, ei au devenit «maro de seară», «maro-tristețe» sau «cenușiu ca ploaia».”

Specialiștii japonezi au repertoriat până la 110 vocabule pe care negustorii de chimonouri le foloseau, în epoca Edo, pentru a desemna nuanțele mățăsurilor gri. Dar mai mult ca oriunde altundeva, griul a fost mai întâi, culoarea prin excelență a pictorilor Orientului.